

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд

на

**Емилия Лазарова Караминкова-Кабакова,
докторант към Катедра „Музика“ Факултет по науки за
образованието и изкуствата –
СУ „Св. Климент Охридски“**

на тема:

**„МУЗИКАТА В ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК НА ДЕЦА В
ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ. ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА
ФОРМИРАНЕ НА ТВОРЧЕСКО ПОКОЛЕНИЕ“**

**за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
в област на висше образование 1.Педагогически науки, професионално
направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на
обучението по музика)**

**Автор на становището: проф. дпн Марияна Булева-Петрова
Катедра „Музика“, Педагогически факултет,
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“**

Темата на дисертационния труд има дълбоки основания в мнемоничната функция на музиката, позната още от древността. Присъствието на песенния жанр в обучението по чужд език е популярна практика. **Новостта** на предложената тема се открива в два съществени пункта: 1. авторката търси възможности преподаването на музика да бъде интегрирано с преподаването на чужд език с идеята да се постигне взаимодействие между образователните направления, което да подпомогне усвояването на чуждия език и развитието на музикалните способности; 2. този подход се осмисля не само през призмата на придобитите знания и умения, а и като влог в израстването на творческо поколение. Тези два аспекта несъмнено придават на разработката **мощност, значимост и актуалност**. Проблематизираната идея е от високо ниво на сложност. Темата е дисертабилна и перспективна за бъдещи търсения, което само по

себе си е принос към усилието за внедряване на иновативни практики в българското образование.

Трябва да се подчертае и обстоятелството, че предложеният интегриран подход изисква от самия педагог сериозни компетентности както в сферата на английския език и методиката на неговото преподаване, така и в сферата на музиката и музикалната педагогика. В конкретния случай те са налични: авторът на изследването Емилия Караминкова-Кабакова отговаря на тази предпоставка и със своя образователен ценз, и със своя пряк педагогически опит. Тя притежава магистърска степен по Музикална педагогика (АМТИИ - Пловдив), свидетелство за преподавател по чужд език – Английски език (квалификационна степен от СУ “Св. Климент Охридски”), следдипломна квалификация към СУ „Св.Кл.Охридски” с възможност за преподаване на английски език във всички степени на образователната ни система. Завършила е и магистратура към Катедра “Класически и нови филологии” – “Английска филология” в СУ “Св. Кл. Охридски”. В дисертационния текст авторката пише: „Представените педагогически ситуации по музика и английски език са проучване на случаи (case studies) от дългогодишната практика на автора като преподавател по музика и чужд език в детска градина със засилено изучаване на английски език чрез използване на метода на включеното наблюдение (наблюдение с участие)“ (с. 63).

Разработката е в обем на 234 страници основен текст, Библиография и Приложение. Библиографията включва 55 източника на кирилица, 25 на латиница и 21 нормативни документа.

В увода авторката излага *работната хипотеза*, че „интегрирането на музиката и английския език при тяхното преподаване на деца в предучилищна възраст създава взаимни ползи за всяко от тях, като този процес не изключва, а предполага взаимодействието на музиката и с други образователни направления, преподавани в детските градини.“

След като въвежда в нормативните рамки на обучението по музика и на ранното чуждоезиково обучение за деца в предучилищна възраст, във Втора глава авторката представя „Педагогически ситуации по музика и английски език: case studies“. На практика именно в тази глава следва да се конструира моделът на обучителния експеримент, който да разкрие практическото проявление на заявения иновативен подход. От разгледаните различни ситуации е видимо, че идеята действително силно се отличава от стандартните методи за ползването на песенен материал в чуждоезиковото обучение. Тук пораждащите ефекти са двупосочни, активно са обвързани с музикалното възпитание, с формирането на различни музикални способности, с дейността „слушане на музика“, с жанровата ориентация, с музикалните знания и култура. Широкият кръг от интегративни връзки е особено изразителен например в следния абзац, където авторката е съумяла много убедително да изведе идеята си: „Ситуацията предлага нов метод за преподаване на чуждия език. Всяка дума бива открита от децата чрез нейната музикална характеристика. След като децата я разпознаят и назоват, те трябва да подберат материали, за да я изобразят, т.е. да я направят „видима“. При следващо прозвучаване на мелодията те могат да проявят творчество не само в съчетаването на хартиените форми, но и при избора и предлагането на танцувални движения“ (с. 98). Свързването на „музикалните понятия“ с английските думи е голяма сполука, защото създава вербални и музикални мисловни вериги в съчетание с различни по тип художествени умения.

Глава трета „Ролята и значението на музиката за формиране на творческо поколение“ е посветена на обстоен анализ на проведената анкета с родители, която има за цел да освети разглеждания проблем от всички възможни гледни точки. Последната глава на дисертацията – „Интегриран подход при формиране на творческо поколение“ – се насочва към темата за творческото поколение и е представена предимно чрез преглед на

различни педагогически системи, известни и практикувани по света. Бих препоръчала, ако се предприеме цялостно публикуване на текста, съдържанието на тази глава да бъде изтеглено като втора глава в структурата на разработката.

Имам и един въпрос към дисертантката и той се отнася до възможностите за функциониране на предложения от нея интегративен модел от гледна точка на преподавателските кадри. Тъй като органичното обвързване на обучението по музика и английски език изисква педагози, които да владеят професионално и двете компетенции, допуска ли тя възможността за осъществяване на модела в партньорство между двама преподаватели (по образца на т. нар. бинарен урок).

Емилия Караминкова-Кабакова е реализирала пет публикации по темата и учебно пособие. Авторефератът съответства на текста на дисертацията. Посочени са пет приноса, които съответстват на изследователските постижения. Мисля, че те дори не изчерпват потенциала на текста. Бих открила като особено съществен принос постигната активна връзка между вербален и музикален език в творческа игрова ситуация с органично взаимодействие между когнитивно и естетическо.

Въз основа на всичко казано дотук давам своята подкрепа и предлагам на Емилия Лазарова Караминкова-Кабакова да бъде дадена образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление, 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по музика).

20.12. 2018

Изготвил становището:.....

(проф.дн Марияна Булева)